

Stabsavdelningen
Staabegoevtese

Reglemente för Saemien raerie – Samiska rådet

Inflytande och delaktighet

§ 1 Juridisk grund

Grundskyddets två principer i Minoritetslagen (lag 2009:724)

- Stat och kommun ska **skydda och främja** det samiska språket och främja samers möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige
- Samer har rätt till **inflytande** i frågor som berör dem (exempelvis frågor om samisk kultur, språk och användningen av traditionell samisk mark)

Syftet med principerna är att uppnå **effektiv** jämlikhet mellan samer och majoritetsbefolkningen.

För att samer ska ha samma möjligheter som personer som tillhör majoriteten, att behålla och utveckla sin kultur, behövs särskilda positiva åtgärder för att nå målet.

Minoritetslagen är en del av mänskliga rättigheter och grundar sig främst på Europarådets Ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter samt Europarådets Språkstadga.

Minoritetslagen ska tolkas och tillämpas ”i ljuset av” innehållet i internationell rätt om mänskliga rättigheter för minoriteter och urfolk så att de får genomslag i praktiken.

I minoritetslagen står att förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja barn och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar.

Andra internationella åtaganden gentemot samer som urfolk och nationell minoritet är bland annat FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter (artikel 27), Barnkonventionen, FN:s konvention om biologisk mångfald samt Urfolksdeklarationen.

Grundläggande i FN:s deklaration om urfolkens rättigheter ”Urfolksdeklarationen” (2007) är rätten till självbestämmande (i artikel 3). Att skydda rätten för urfolk att själva få bestämma över politisk status och att fritt få driva sin ekonomiska, sociala och kulturella utveckling. Detta är viktigt just för att dessa möjligheter historiskt sett frångäpts urfolk världen över. Rätten till självbestämmande innebär inget hot mot stater eftersom att det sker inom ramen för existerande statsbildningar. Samerna som urfolk omfattas av den internationella urfolksrätten och FN:s rekommendationer.

Regeringsformen 1:2 st 6 uttalar att det samiska folkets möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv ska **främjas**.

§ 2 Organisation

Saemien raerie är ett remiss- och referensorgan mellan Bierjen tjielte/Bergs kommun och samer i kommunen. Vidare är det även ett organ för samråd, överläggningar och ömsesidig dialog och information mellan samer och kommunen, i frågor som särskilt rör samerna. Saemien raerie är organiserat under kommunstyrelsen.

Alla beslut som fattas i Saemien raerie bör tas i enighet.

Kommunen ska även ta vara på de perspektiv och kunskaper som samiska medarbetare inom kommunens verksamheter besitter.

Bierjen tjielte/Bergs kommun ska alltid ha samråd enskilt med samebyarna i frågor som rör samebyarnas intressen i den kommunala planeringen. Dessa samråd kan föranledas av initiativ av vardera parten eller efter initiativ från Saemien raerie.

Lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket (konsultationsordningen) träder i kraft för kommuner den 1 mars 2024. Där kommunen har skyldighet att konsultera företrädare för det samiska folket innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för urfolket samerna. Till företrädare räknas Sametinget, samebyar samt samiska organisationer.

§ 3 Syfte

Det samiska samrådet ska förstärka inflytandet för samer i frågor i kommunen som särskilt rör dem. Samrådet ska verka för att samer ges inflytande och att deras synpunkter beaktas och syns i myndighetens beslutsfattande, i styrelser, nämnder, förvaltningar och verksamheter.

Samråd ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med samer i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande.

§ 4 Uppgifter

Saemien raerie beslutar över statsbidraget för nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Saemien raerie ska vara delaktig och ha ett reellt inflytande i de beslut som fattas som berör/påverkar samerna inom kommunen. Det ska ges möjlighet för rådet att yttra sig i frågor/ärenden som berör samerna. Kommunens verksamheter ska ta hänsyn till de synpunkter som saemien raerie lämnar innan man tar beslut i respektive nämnd/styrelse.

Saemien raerie ska komma in i ett tidigt skede av beredningsprocessen i frågor som rör samer.

Saemien raerie ska också kunna väcka egna frågor och begära att få ha inflytande över dem, om de anser att frågorna berör samer.

Saemien raerie ska delta i uppföljning och utvärdering av effekterna av det inflytande de har fått ha på olika kommunala beslut så att det klargörs om det samiska rådets arbetet har lett till reellt inflytande för samer i kommunen.

Saemien raerie ska hållas informerad av kommunens politiker och tjänstepersoner om kommunens verksamhet, planerade förändringar samt resultat av olika åtgärder som har eller kan få betydelse för samerna i kommunen.

Saemien raeries tjänstepersoner och politiker ansvarar för att information och frågor når ut i verksamheterna.

§ 5 Rådets sammansättning

Rådets sammansättning följer mandatperioden.

Samiska representanter samt ersättare. De samiska representanterna ska vara i majoritet vilket tillåter att flera samiska suppleanter kan delta i mötena och arvoderas.

Vid varje ny mandatperiods början väljs en förtroendevald representant och en ersättare från kommunstyrelsen, ordförande och oppositionsråd, vård- och socialnämnden, utbildningsnämnden samt miljö- och byggnämnden.

Tjänstemän i rådet är kommundirektör, samisk koordinator, kommunikatör, nämndsekreterare, representant och ersättare från vård- och omsorg, barn- och utbildning samt från näringsliv.

Saemien raerie får bjuda in utomstående till sammanträden när detta bedöms relevant. Inbjudna till sammanträden betraktas som adjungerade med rätt att delta i överläggningarna.

Beslutanderätt i Saemien raerie har samiska representanter och förtroendevalda.

§ 6 Arbetsformer

Ordförande utses av kommunstyrelsen. Vice ordförande utses av Saemien raerie och ska i första hand vara någon av de samiska representanterna.

Sammanträden genomförs minst fyra gånger per år. Om någon fråga påkallar samråd mellan sammanträdena och är brådskande kan extra sammanträde hållas. Ordförande beslutar om extra sammanträde. Vid ordförandes frånvaro kan vice ordförande besluta om extra sammanträde.

Vid beslutsfrågor krävs att samer är i majoritet.

Tekniska lösningar som möjliggör deltagande i rådets sammanträden på distans ska i största möjliga utsträckning nyttjas.

§ 7 Sammanträdesdelgivning

Samisk koordinator upprättar kallelse, vilken tillsammans med dagordning samt eventuella handlingar delges ledamöter och ersättare senast 7 dagar före sammanträdet.

§ 8 Protokoll

Protokoll förs under sammanträdena och justeras av rådets ordförande och en av rådets samiska representanter. Samisk koordinator distribuerar justerat protokoll till rådets representanter och ersättare.

§ 9 Ersättning

Förtroendevalda ledamöter arvoderas enligt kommunens arvodesreglemente.

De samiska representanterna har rätt till sammanträdesarvode samt i aktuella fall justeringsarvode, inläsningsarvode och bilersättning.